

Labutí jezero

Ve velkém, bohatě vyzdobeném knížecím paláci se konala velkolepá slavnost. Jediný syn mocné kněžny slavil své narozeniny. Jeho otec zemřel před mnoha lety a kněžna chtěla, aby nastoupil vládu místo ní, protože jí už vladařské povinnosti zmáhaly. Měla však přání, aby se ještě předtím oženil. Rozhodla se uspořádat velký ples a pozvat na něj všechny dívky vznešeného rodu, aby si princ vybral ženu podle své vůle.

Oslava narozenin byla velkolepá. Všichni tančili, ale princ jako bez ducha hleděl do dálky. Náhle spatřil na tmavé večerní obloze hejno labutí. Uchopil svůj stříbrný luk a vyřítit se směrem, kterým labutě odletěly. Jeho družina nasedla na koně a pádila za ním. Princ se ocitl v hlubokém černém lese. Náhle se před ním zjevila překrásná dívka. Princ ji oslovil, vyznal se jí, že ho její zjev okouznil, sliboval jí lásku, ale dříve, než mu mohla odpovědět, přiklusala princova družina a plachá dívka prchla hluboko do lesa. Princ se hnal za ní, až stanul na břehu rozlehlého temného jezera.

Plulo na něm hejno bílých labutí. V jejich čele se nesla labuť se zlatou korunkou na hlavě. Princ na ni chtěl vystřelit svůj šíp, ale nemohl, paže mu unaveně klesly a labuť zmizely. Od zříceniny nedalekého hradu se k němu blížila dívka, kterou poznal v lese. Měla kratičké bílé šaty z labutího peří a na hlavě zlatou korunku. Byla to labuť, kterou chtěl zastřelit. Jmenovala se Odetta. Její matka byla dobrá víla, která se proti vůli svého otce provdala za člověka – rytíře. Byla jím ale opuštěna a zármutkem zemřela. Rytíř se podruhé oženil. Vzal si čarodějkou Dornu, která chtěla Odettu z nenávisti zahubit. Odettin děd vodník to ale nedopustil. Svou vnučku i její družky proměnil v labuť a ukryl je před světem na tomto jezeře, které vzniklo z jeho slz žalu, prolévaných nad smrtí jeho dcery. Žil na dně jezera. Odetta i její družky smí v noci na sebe vzít lidskou podobu. Macecha je však stále pronásleduje. Zlatá korunka, kterou má Odetta na hlavě, ji však chrání před čarodějčinou mocí. Jen věrná láska mladého muže by mohla všechny zachránit. Princ znovu vyznal Odettu svou lásku, ale ta mu nevěřila. Měla strach, že na slavnosti pozná princ mnoho krásných dívek a na ni zapomene. Pokud by ale odolal, ráda se stane jeho ženou. Zklame – li ji, už ji nikdy neuvidí.

Druhého dne se uskutečnil na zámku slibovaný velký ples. Něžné dívky se otáčely kolem prince, ale on chladně přezíral jejich krásu. Stále jen vzpomínal na sličnou královnu labutí. Když byl ples v plném proudu, zazněly uvítací fanfáry a do síně vešli poslední hosté, všem neznámí. Byl to rytíř Rudovous, sledován krásnou dívkou, oblečenou v černý šat z labutího peří, kterou představil jako svou dceru Odilu. Princ na ni překvapeně hleděl. Její tvář i postava mu připomínaly Odettu. Pustil se s ní do tance a začal se jí dvořit. Když jeho matka vstala ze svého trůnu a zeptala se, zda si už vybral nevěstu, uchopil Odilu za ruku a zvolal, to že je jeho nevěsta. V tom okamžiku se strhl prudký víchř, pohasla světla a rytíř Rudovous se proměnil v běsa a dívka Odila v čarodějkou Dornu. Kolem oken se mihla bílá labuť s korunkou na hlavě.

Princ pln hrůzy vyběhl ven a vydal se znovu tam, kde spatřil Odettu poprvé. Na břehu jezera tiše pluly labutě, ale Odetta mezi nimi nebyla. Teprve za dlouhou dobu se zoufalá dívka zjevila mezi družkami. Naříkala, že princ neobstál ve zkoušce, že se dal svést podobou, kterou na sebe vzala čarodějka Dorna. Dívky jí radily, aby na nevěrného prince zapomněla, ale Odetta neodolala touze ještě jednou naposled prince spatřit. Tu se ozval úzkostný princův hlas a on vběhl na mýtinu. Stanul před Odettou, zoufale jí klesl k nohám a prosil o odpuštění viny, ale nic už nešlo napravit. Když se s ní princ loučil posledním polibkem, nevěděl, jak ji zadržet, aby mu nezmizela. Tu jí strhl v zoufalství z hlavy korunku a vhodil ji do vln jezera. S výsměchem se za ní vrhla v soví podobě čarodějka Dorna a s korunkou v drápech uletěla. Princ pochopil, že tím zbavil Odettu poslední ochrany. Vlny jezera se vzedmuly a hrozily uchvátit Odettu i prince. Rytíř Rudovous to s posměchem sledoval z rozvalin hradu. Posledními silami se princ vyrval z vln a dal se s Rudovousem do boje. Byl to dlouhý a strašný boj, až se konečně princ podařilo svrhnout čaroděje ze skály do jezera. Tím dostal netvora do své moci starý vodník, Odettin děd.

A jak tento příběh skončil? Bouře utichla, klid a mír se rozprostřel nad jezerem. Podle původní verze končí tento příběh špatně. Novější zpracování baletu mu ale přisoudilo šťastný konec.

1. Dej do kroužku postavy, které podle tebe nepatří do baletu Labutí jezero:

*vodník, princ, Rudovous, Večernice, ježibaba, Rusalka, chůva, Odila, klíčnice
Odetta, komorná, paní kněžna, Judita, Romeo, Julie, mlynář, Marie, myslivec*

2. Která jiná opera nebo balet má podobný děj? Zapiš alespoň tři shodné prvky a jeden prvek, kterým se odlišuje:

název	shoduje	shoduje	shoduje	odlišuje

3. Vysvětli tato slova:

velkolepá

jako bez ducha

odolal by

uvítací fanfáry

zjevila se

z rozvalin hradu

4. Vyluštěním osmisměrky zjistíš, kdo napsal hudbu k tomuto baletu:

Á	L	I	N	A	P	S	Á	L	Í	B	P
E	N	Á	T	R	Á	N	S	Á	R	K	I
L	E	E	D	J	I	B	V	Á	A	Ř	Á
Č	Z	Č	Š	A	L	I	Á	N	D	E	N
A	N	J	K	E	L	Á	N	D	O	H	Ě
Á	Á	O	D	N	N	M	R	Ů	S	K	T
N	M	Á	E	V	S	Z	Ě	V	T	Á	Š
C	Á	Č	E	R	N	Á	V	S	N	L	U
O	L	K	V	Á	Š	N	I	V	Á	Z	P
M	I	Á	N	A	M	A	L	K	Z	J	O

*SVŮDNÁ, SPANILÁ, MLČENLIVÁ, KRÁSNÁ, MOCNÁ, VZNEŠENÁ, KŘEHKÁ,
ZKLAMANÁ, VĚRNÁ, HODNÁ, RADOSTNÁ, VÁŠNIVÁ, ZLÁ, MLADÁ, OPUŠTĚNÁ,
BÍLÁ, ČERNÁ, BLEDA, NEZNÁMÁ*

Tajenka: _____